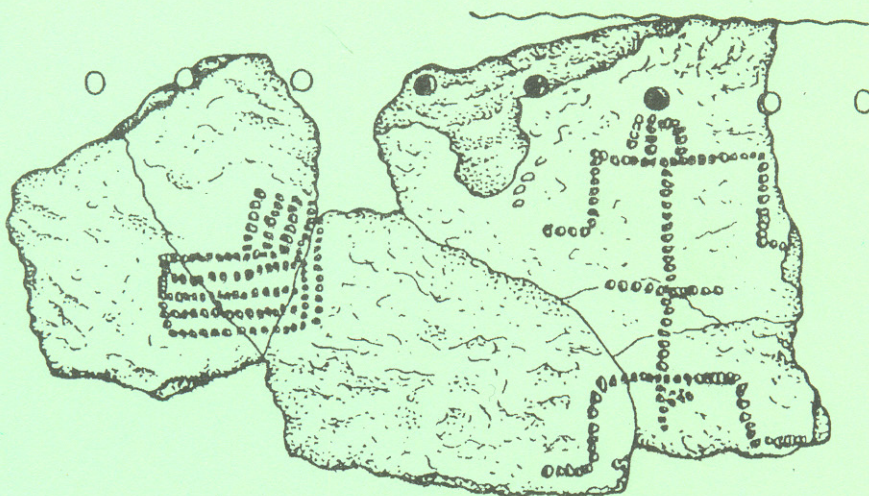

МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ
MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS

Выпуск 18

Даследаванні каменнага і бронзавага вякоў

МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ
MATERIALS ON THE ARCHAEOLOGY OF BELARUS

Зборнік навуковых артыкулаў
Заснаваны ў 1957 годзе

Выпуск 18

Даследаванні каменнага і бронзавага вякоў

Да юбілеяў У. Ф. Ісаенкі і М. М. Чарняўскага

Research of the Stone and Bronze Age

To the Anniversary of U. F. Isaenka and M. M. Charnyauski

У выданні прадстаўлены вынікі найноўшых даследаванняў помнікаў палеаліту, мезаліту, неаліту, бронзавага веку на тэрыторыі Беларусі і сумежных краін Усходняй Еўропы. Аўтары артыкулаў — навукоўцы Беларусі, Расіі, Украіны, Літвы і Польшчы. Разлічана на археолагаў, гісторыкаў, краязнаўцаў, музейных работнікаў, настаўнікаў і ўсіх тых, хто любіць старажытную гісторыю, цікавіцца матэрыяльнай і духоўнай культурай нашых далёкіх продкаў.

Р э д а к ц ы й н а я к а л е г і я :

д-р гіст. навук В. М. Ляўко (галоўны рэдактар), д-р гіст. навук, прафесар Э. М. Загарульскі, д-р гіст. навук, прафесар П. Ф. Лысенка (намеснік галоўнага рэдактара), д-р гіст. навук, прафесар А. Г. Калечыц, канд. гіст. навук В. Л. Лакіза, д-р гіст. навук І. А. Марзалюк, канд. гіст. навук, дацэнт А. М. Мядзведзеў (адказны сакратар), д-р гіст. навук, прафесар С. Я. Рассадзін, канд. гіст. навук, дацэнт В. І. Шадыра, д-р гіст. навук, прафесар Г. В. Штыхаў, канд. гіст. навук І. М. Язэпенка (намеснік адказнага сакратара)

Н а в у к о в ы я р э д а к т а р ы :

кандыдат гістарычных навук В. Л. Лакіза,
кандыдат гістарычных навук М. М. Крывальцэвіч

Р э ц е н з е н т ы :

доктар гістарычных навук, прафесар Г. В. Штыхаў,
кандыдат гістарычных навук, дацэнт В. Л. Ліпніцкая

Выданне падрыхтавана ў рамках выканання Дзяржаўнай комплекснай праграмы навуковых даследаванняў на 2006–2010 гады «Гісторыя беларускай нацыі, дзяржаўнасці і культуры» («Гісторыя і культура») (кіраўнік – доктар гістарычных навук, прафесар А. А. Каваленя), раздзел 01 «Матэрыяльная культура насельніцтва тэрыторыі Беларусі ў першабытную і сярэднявечную эпохі (сістэматызацыя, класіфікацыя і інтэрпрэтацыя крыніц)» (кіраўнік – доктар гістарычных навук В. М. Ляўко).

На вокладцы змешчаны фрагменты неалітычнага посуду з выявамі чалавека і качкі. Паселішча Юравічы 3 Калінкавіцкага раёна. Даследаванні У. Ф. Ісаенкі.

ЗМЕСТ

Прадмова (В. Л. Лакіза, М. М. Крывальцэвіч (Беларусь))	5
Крывальцэвіч М. М. (Беларусь). Даследчык палескіх старажытнасцей (да 80-годдзя з дня нараджэння У. Ф. Ісаенкі)	6
Спіс навуковых і навукова-папулярных прац Уладзіміра Фёдаравіча Ісаенкі (М. М. Крывальцэвіч (складальнік))	12
Лакіза В. Л. (Беларусь). Даследчык старажытнасцей Панямоння і Падзвіння (да 70-годдзя з дня нараджэння М. М. Чарняўскага)	20
Спіс навуковых і навукова-папулярных прац Міхаіла Міхайлавіча Чарняўскага (М. М. Чарняўскі, В. Л. Лакіза (складальнікі))	25
Калечиц Е. Г. (Беларусь). Палеолит Беларуси в свете новых данных	37
Кононенко О. М. (Україна). Різці верхньопалеолітичної стоянкі Радомишль І: технологія, типологія, статистика	45
Яневич О. О. (Україна). Свідер Криму в контексті фінального палеоліту та раннього мезоліту півдня Східної Європи	56
Дружинина О. А., Сходнов И. Н. (Россия). Памятники каменного века в долине р. Шешупе (по материалам Калининградской области РФ)	73
Колосов А. В. (Беларусь). Финальный палеолит и мезолит Посожья	77
Сорокин А. Н. (Россия). Предварительные результаты исследования могильника Минино 2 в 2007 г.	90
Ошибкина С. В. (Россия). Жилище эпохи мезолита	101
Гаскевич Д. Л. (Україна). Кераміка «самчинського» типу та її походження у неоліті Лісостепоного Побужжя	114
Wawrusiewicz Adam (Polska). Taksonomiczne podstawy identyfikacji tradycji kultury pucharów lejkowatych w środowisku strefy leśnej Europy Wschodniej. Perspektywa subneolitu kontynentalnego	131
Марцинкевичюте Эгле (Литва). Нарвская культура в Южной Литве	147
Езепенко И. Н. (Беларусь). Новые результаты исследований днепро-донецкой культуры в междуречье Березины и Днепра	161
Kalicki Szymon, Kalicki Tomasz (Polska), Zernitskaya Valentina (Belarus). Prahistoryczne gornictwo i osadnictwo w rejonie Krasnego Siola a zmiany srodowiska	170
Чарняўскі М. М. (Беларусь). Новы тып крэмнездабыўных выпрацовак на Беларускім Панямонні	187
Чарняўскі Максім М. (Беларусь). Крамянёвыя наканечнікі стрэл з матэрыялаў паселішча Асавец 7	197
Czebreszuk Janusz, Szmyt Marzena (Polska). Z badań nad formami osadnictwa kultury ceramiki sznurowej w Polsce północnej	209
Крывальцэвіч М. М. (Беларусь). Старыя Юрковічы 1 – культурна-храналагічныя аспекты “шнуравога” комплекс	219

<i>Абашина Н. С., Лысенко С. Д. (Украина). Поселение тштинецкой культуры Ходосовка-Диброва на Киевщине (по результатам исследований 1988–1989 гг.) . . . . .</i>	243
<i>Лысенко С. Д., Разумов С. Н. (Украина). Кремневые изделия эпохи бронзы многослойного поселения Ходосовка-Диброва на Киевщине . . . . .</i>	261
<i>Górski Jacek, Makarowicz Przemysław (Polska). Recepcja zakarpackich wzorców kulturowych w kręgu trzcynieckim . . . . .</i>	279
<i>Исаенко В. Ф., Бахарев В. А. (Беларусь). Характеристика элементов панциря болотной черепахи поселения неолита – эпохи бронзы Камень 8 . . . . .</i>	287
<i>Ляшкевич Э. А. (Беларусь). Крыніцы да вывучэння старажытнага рыбалоўства на тэрыторыі Беларусі . . . . .</i>	290
<i>Разлуцкая А. А. (Беларусь). Новые данные по охоте и животноводству из раскопок Кривинского торфяника . . . . .</i>	299
<i>Симакова Г. И., Ракович С. А. (Беларусь). К проблеме появления раннего земледелия и животноводства на территории Беларуси: некоторые результаты палинологических исследований . . . . .</i>	314
<i>Лебедзь В. А. (Беларусь). Сякеры з закраінамі на тэрыторыі Беларусі . . . . .</i>	324
<i>Клосіньска Эльжбета Малгажата (Польшча). Бронзавы серп лужыцкай культуры з наваколля Стары Махнаў на Любліншчыне . . . . .</i>	331
<i>Спіс скарачэнняў . . . . .</i>	335

Навуковае выданне

МАТЭРЫЯЛЫ ПА АРХЕАЛОГІІ БЕЛАРУСІ

Зборнік навуковых артыкулаў

Выпуск 18

Даследаванні каменнага і бронзавага вякоў

Да юбілеяў У. Ф. Ісаенкі і М. М. Чарняўскага

Рэдактары *А. М. Масухранавы, В. А. Рахуба*

Мастацкі рэдактар *В. А. Жахавец*

Камп'ютарная вёрстка *Р. А. Аляхновіч, Ю. В. Дзянішчык*

Падпісана да друку 27.01.2010. Фармат 60×84 ¹/₈. Папера афсетная № 1.

Ум. др. арк. 39,06. Ул.-выд. арк. 35,9. Тыраж 168 экз. Заказ 58.

Выдавец і паліграфічнае выкананне: РУП “Выдавецкі дом “Беларуская навука”. ЛІ № 02330/0494405 ад 27.03.2009.

Вул. Ф. Скарыны, 40, 220141, г. Мінск.